

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 636 / 24.12.2024

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și pentru modificarea și completarea Legii nr. 96/2006 privind statutul deputaților și al senatorilor

Analizând propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și pentru modificarea și completarea Legii nr. 96/2006 privind statutul deputaților și al senatorilor (b636/11.12.2024), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/5408/16.12.2024 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D1365/17.12.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Proiectul de lege are ca obiect completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare, precum și modificarea și completarea Legii nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu completările ulterioare, în vederea stabilirii unor condiții suplimentare de eligibilitate, precum și în vederea

reglementării situațiilor în care deputații sau senatorii sunt excluși sau demisionează din partidul pe listele căruia a fost ales ori părăsesc grupul parlamentar din care fac parte.

2. Prin conținutul său, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. a) și c) din Constituția României, republicată. În aplicarea art. 75 alin. (1) din Constituție, pentru dispozițiile propuse la **art. I** prima cameră sesizată este **Senatul**, iar în aplicarea prevederilor **art. 65 alin. (2) lit. j)** din Legea fundamentală, pentru dispozițiile propuse la **art. II** competența revine **Camerelor reunite**.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Semnalăm că întreg conținutul normativ al Legii nr. 96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor se circumscrie domeniului prevăzut de art. 73 alin. (3) lit. c) și orice intervenție legislativă asupra acestei legi trebuie să se circumscrie aceluiași obiect de reglementare și să se adopte în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, potrivit art. 65 alin. (2) lit. j) din Constituție. Prin urmare, intervențiile legislative asupra Legii nr. 96/2006 nu pot fi cuprinse în același proiect cu soluții legislative care, prin conținutul lor normativ, se adoptă în ședințe separate, potrivit art. 65 alin (1) și art. 75 din Legea fundamentală, dată fiind incompatibilitatea celor două proceduri.

În acest sens, prin **Decizia nr. 449/2021**, Curtea Constituțională a reținut că *„potrivit Constituției, în ședința comună a celor două Camere se adoptă două categorii de legi, și anume cea privind statutul deputaților și senatorilor și cea privind legea bugetului de stat și a asigurărilor sociale de stat [art. 65 alin. (2) lit. b) și j) din Constituție]. În jurisprudența sa, Curtea a acordat o atenție deosebită acestor legi, stabilind că **statutul deputaților și senatorilor** este un domeniu de reglementare care, potrivit art. 73 alin. (3) lit. c) din Constituție, este rezervat legii organice, iar **adoptarea unei asemenea legi, având în vedere obiectul său, se face în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului**, conform art. 65 alin. (2) lit. j) din Constituție, cu majoritatea prevăzută de art. 76 alin. (1) din Constituție. Astfel, Curtea, prin Decizia nr. 619 din 11 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 6 din 4 ianuarie 2017, paragraful 31, a reținut că, în considerarea acestor temeuri constituționale, Parlamentul a adoptat Legea nr. 96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,*

nr. 380 din 3 mai 2006, în ședință comună și cu majoritatea de vot necesară adoptării legilor organice. O astfel de lege nu poate cuprinde reglementări ce țin de infracțiunile săvârșite de deputați/senatori (norme de drept penal substanțial) pentru că acestea se reglementează prin lege organică adoptată în ședințe separate ale celor două Camere (Decizia nr. 619 din 11 octombrie 2016, paragraful 32), așadar, cu votul majorității membrilor fiecărei Camere [art. 76 alin. (1) din Constituție]. Rezultă că, deși ambele categorii de norme fac obiectul de reglementare al unor legi organice, ele se adoptă **fie în ședință comună, fie în ședințe separate** ale celor două Camere, în funcție de sfera de relații sociale reglementate. (...).

Curtea reține că în ipoteza legilor adoptate în ședință comună, Parlamentul acționează din punct de vedere procedural ca o singură Cameră, pe când în cazul legilor adoptate în ședințe separate, funcția legislativă a Parlamentului este exercitată separat de cele două Camere ale sale.”.

Prin urmare, intervențiile legislative asupra Legii nr. 96/2006 trebuie să facă obiectul unui demers legislativ de sine stătător, neputând fi cuprinse în același proiect de lege cu intervenții legislative asupra altor legi care se adoptă în ședințe separate.

5. Distinct de observația de mai sus, la **art. I**, soluția legislativă preconizată este susceptibilă de încălcarea dispozițiilor **art. 69 din Constituție**, referitoare la mandatul reprezentativ.

Astfel, în jurisprudența sa, de exemplu, prin **Decizia nr. 678/2020**, Curtea Constituțională a reținut că „art. 69 din Constituție valorifică fără limite mandatul reprezentativ. Acest text constituțional trebuie să constituie punctul de plecare în explicarea raporturilor constituționale dintre deputat/senator și alegătorii săi, partidul politic care l-a propulsat, Camera din care face parte. Interpretarea acestui articol constituțional nu poate fi decât în sensul că deputatul/senatorul, din punct de vedere juridic, nu are nicio răspundere juridică față de alegătorii din circumscripția care l-a ales și nici față de partidul pe lista căruia a candidat. **Raporturile sale cu alegătorii și partidul sunt raporturi morale, politice, dar nu juridice.** El nu mai este ținut să îndeplinească vreo obligație față de aceștia, el este obligat numai poporului. În contextul constituțional românesc, ce valorifică fără limite mandatul reprezentativ, singura posibilitate avută de partidul sau alegătorii nemulțumiți de activitatea unui deputat/senator este să nu îl realeagă”.

Or, prin soluțiile legislative preconizate, se conferă efecte juridice opțiunii politice a senatorului sau deputatului, contrar textului constituțional menționat.

6. Observațiile de mai sus, referitoare la încălcarea **art. 69** din **Constituție**, sunt valabile și pentru prevederile **art. II pct. 1** din proiect, care interzic deputatului sau senatorului care și-a pierdut calitatea de membru al partidului pe listele căruia a candidat, să se înscrie în alt partid. În plus, soluția legislativă propusă este susceptibilă și de încălcarea dreptului la asociere, consacrat de **art. 40** din **Legea fundamentală**.

Referitor la **pct. 2 și 3** ale **art. II**, semnalăm că soluțiile preconizate contravin, de asemenea, dispozițiilor art. 69 din Constituție, referitoare la mandatul reprezentativ. În acest sens, menționăm că, prin **Decizia nr. 85/2019**, Curtea Constituțională a statuat că „*deputatul are facultatea constituțională de a adera la un grup parlamentar sau altul în funcție de opțiunile sale, de a se transfera de la un grup parlamentar la altul sau de a se declara independent față de toate grupurile parlamentare. Nicio altă normă juridică, legală sau regulamentară nu poate contraveni acestor dispoziții constituționale*”.

*

* *

Față de cele de mai sus, propunerea legislativă nu poate fi promovată în forma propusă.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 1316/23.12.2024

Δ1365

L. nr. 96/2006

M. Of. nr. 380/3 mai 2006

Lege privind Statutul deputaților și al senatorilor

1. republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 49/22 ian. 2016

Lege privind Statutul deputaților și al senatorilor

2. completat prin

L. nr. 30/2017

M. Of. nr. 212/28 mar. 2017

Lege pentru completarea Legii nr. 96/2006 privind
Statutul deputaților și al senatorilor

introduce alin. (12¹) la art. 38

3. completat prin

L. nr. 195/2017

M. Of. nr. 598/25 iul. 2017

Lege pentru completarea art. 9 din Legea nr. 96/2006
privind Statutul deputaților și al senatorilor

introduce alin. (3) - (6) la art. 9

4. modificări prin

O.U.G. nr. 59/2017

M. Of. nr. 648/7 aug. 2017

Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea
unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu

modifică art. 49 alin. (6)

5. modificări prin

L. nr. 203/2017

M. Of. nr. 853/30 oct. 2017

Lege pentru modificarea art. 38, 41 și 49 din Legea nr.
96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor

*modifică art. 38 alin. (9) și (12), art. 41 alin.
(2) și art. 49 alin. (3), (6) și (8)*

Dispune republicarea cu renumerotare

6. modificări prin

L. nr. 33/2018

M. Of. nr. 55/18 ian. 2018

Lege pentru modificarea art. 41 din Legea nr. 96/2006
privind Statutul deputaților și al senatorilor

*modifică art. 41 alin. (1), art. 41 alin. (3)
partea introductivă*

7. modificări prin

L. nr. 7/2021

M. Of. nr. 186/24 feb. 2021

Lege pentru modificarea Legii nr. 96/2006 privind Statutul
deputaților și al senatorilor

abrogă art. 49 și art. 50

ieșit din vigoare

Dispune republicarea cu renumerotare

8. modificări prin

D.C.C. nr. 261/2022

M. Of. nr. 570/10 iun. 2022

Decizia nr. 261 din 5 mai 2022 referitoare la excepția de
neconstituționalitate a Legii nr. 7/2021 pentru modificarea
Legii nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al
senatorilor

*admite excepție de neconstituționalitate a
Legii nr. 7/2021*

9. modificări prin L. nr. 192/2023 M. Of. nr. 587/28 iun. 2023
Lege pentru abrogarea capitolului XI din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor *abrogă Capitolul XI „Indemnizația pentru limită de vârstă”, cu art. 49 și 50*

Dispune republicarea cu renumerotare

10. modificări prin D.C.C. nr. 678/2023 M. Of. nr. 1119/12 dec. 2023
Decizia nr. 678 din 28 noiembrie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 192/2023 pentru abrogarea capitolului XI din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor *suspendă pentru o perioadă de 45 de zile dispozițiile art. I și II din L. nr. 192/2023 (termenul se împlinește în data de 25 ianuarie 2024), după care operează prevederile art. 147 din Constituție*

- Admite excepția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art. I din Legea nr. 192/2023 pentru abrogarea capitolului XI din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor sunt constituționale în măsura în care nu se aplică deputaților/senatorilor care au exercitat cel puțin un mandat parlamentar complet anterior intrării sale în vigoare. - Admite excepția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art. II din Legea nr. 192/2023 pentru abrogarea capitolului XI din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor sunt neconstituționale. - Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și constată că Legea nr. 192/2023 pentru abrogarea capitolului XI din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor este constituțională în raport cu criticile de neconstituționalitate extrinsecă

11. modificări prin L. nr. 325/2024 M. Of. nr. 1298/20 dec. 2024
Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor *modifică art. 14 alin. (1), art. 18, art. 28 alin. (1), art. 51 lit. d), art. 53 alin. (3), (5) și (7), art. 54 alin. (2) și (3); introduce lit. f)-h) la art. 52*

Dispune republicarea cu renumerotare

L. nr. 208/2015

M. Of. nr. 553/24 iul. 2015

Lege privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

1. promulgată prin D. nr. 660/2015 M. Of. nr. 553/24 iul. 2015
 Decret pentru promulgarea Legii privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

2. modificări prin L. nr. 288/2015 M. Of. nr. 866/19 nov. 2015
 Lege privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
modifică art. 33 alin. (4) și (5), art. 49 alin. (3), art. 60 alin. (1), art. 84 alin. (4) lit. a), art. 96 alin. (1) lit. a) b), f) și g); introduce alin. (1¹) și (1²), alin. (2¹) la art. 95

3. rectificare RECTIFICARE M. Of. nr. 553/22 iul. 2016
rectifică anexa nr. 2

4. modificări prin O.U.G. nr. 47/2016 M. Of. nr. 685/5 sep. 2016
 Ordonanță de urgență privind unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016 și pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și pentru modificarea Legii nr. 288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
modifică art. 42 alin. (2)
 aprobată cu modificări prin L. nr. 51/2018 M. Of. nr. 205/7 mar. 2018

5. modificări prin L. nr. 153/2017 M. Of. nr. 492/28 iun. 2017
 Lege-cadru privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice
abrogă art. 101 alin. (10)

6. modificări prin L. nr. 51/2018 M. Of. nr. 205/7 mar. 2018
 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 47/2016 privind unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016 și pentru modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și a Legii nr. 288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
modifică art. 42 alin. (2), art. 93 alin. (2) lit. a), art. 93 alin. (2) lit. b) și art. 95 alin. (2) lit. a); introduce lit. a3) la art. 93 alin. (2), lit. b3) la art. 93 alin. (2), lit. a3) la art. 95 alin. (2), lit. b3) la art. 95 alin. (2), liniuța a patra la art. 96 alin. (1) lit. a) și liniuța a patra la art. 96 alin. (1) lit. b)

7. completat prin O.U.G. nr. 29/2019 M. Of. nr. 358/8 mai 2019
Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală, precum și pentru unele măsuri pentru organizarea alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European și a referendumului național din 26 mai 2019 *introduce art. 22¹*
aprobată cu modificări prin L. nr. 273/2024 M. Of. nr. 1105/5 nov. 2024
8. modificări prin L. nr. 148/2019 M. Of. nr. 617/25 iul. 2019
Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală *modifică art. 16 alin. (6), (8) și (9), art. 23, art. 42 alin. (2), art. 49 alin. (3), art. 51 alin. (5), art. 103 alin. (1) lit. r), art. 120; introduce art. 9¹, art. 102¹ și art. 102², alin. (5) -(11) la art. 110*
- Dispune republicarea cu renumerotare**
9. modificări prin O.U.G. nr. 64/2019 M. Of. nr. 746/12 sep. 2019
Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României și modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Președintele României din anul 2019 *modifică art. 23 alin. (5) și (7) și art. 110 alin. (9)*
10. modificări prin O.U.G. nr. 26/2020 M. Of. nr. 118/14 feb. 2020
Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea unor acte normative în materia alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare anticipate *modifică art. 5 alin. (7), art. 6 alin. (1), art. 7, art. 10, art. 11 alin. (1), art. 12 alin. (1) lit. c), i) și j), art. 13 alin. (1), (6) și (9), art. 15 alin. (1), (2) și (3), art. 16, art. 17, art. 18 lit. d) și j), art. 42 alin. (5), art. 49 alin. (3), art. 51, art. 54 alin. (1)-(3), art. 58 alin. (1), art. 59 alin. (1) și (2), art. 83, art. 84, art. 88, art. 93 alin. (2), art. 95 alin. (2), art. 98 lit. h), art. 99 alin. (1) și (2), art. 103 lit. q)-u), art. 109, art. 110 alin. (5), (8), și (9) și anexa nr. 1; introduce alin. (1¹) la art. 6, art. 6¹, art. 7¹, art. 7², alin. (1¹) la art. 8, alin. (11) la art. 11, art. 18¹, lit. f) la art. 24, alin. (12¹) la art. 52, alin. (8) la art. 54, art. 54¹, art. 54², alin. (1¹) la art. 58, alin. (2¹) la art. 59, alin. (1¹) la art. 62, alin. (3¹) la art. 63, art. 82¹, alin. (10¹) la art. 85, art. 92¹, art. 103¹; abrogă art. 42 alin. (6), art. 96 alin. (1) lit. a), art. 98 lit. t), art. 102¹ alin. (4) și art. 105-107*
- ieșit din vigoare
11. modificări prin D.C.C. nr. 150/2020 M. Of. nr. 215/17 mar. 2020
Decizia nr. 150 din 12 martie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 26/2020 privind modificarea și completarea unor acte normative în materia alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare anticipate *suspendă pentru 45 de zile dispozițiile O.U.G. nr. 26/2020 (termenul se împlinește la data de 30 aprilie 2020), după care operează prevederile art. 147 din Constituție*
12. modificări prin L. nr. 91/2020 M. Of. nr. 551/25 iun. 2020

Lege privind modificarea Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, precum și pentru modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

modifică art. 11 alin. (2) - (7), art. 13 alin. (1), (5) și (7), art. 15 alin. (1), art. 61 alin. (2), art. 68 alin. (1) - (3);
abrogă art. 118 alin. (2)

13. admisă excepție de neconst. prin

D.C.C. nr. 418/2020

M. Of. nr. 612/13 iul. 2020

Decizia nr. 418 din 18 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 alin. (1) lit. e), ale art. 4 alin. (2) și ale art. 27 alin. (2) lit. c) teza finală din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, precum și ale art. 118 alin. (2) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

sintagma „care au grup parlamentar propriu în cel puțin una din Camerele Parlamentului” din cuprinsul art. 118 alin. (2)

14. modificări prin

L. nr. 202/2020

M. Of. nr. 849/16 sep. 2020

Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală

modifică art. 6 alin. (1), art. 11 alin. (3) și (4), art. 13 alin. (1), (5), (7) și (9), art. 15 alin. (1) și (5), art. 17, art. 49 alin. (3), art. 51 alin. (3) lit. a) și alin. (5) și (6), art. 53 alin. (2), art. 54 alin. (1) - (3) și (5), art. 61 alin. (2) lit. a), art. 63 alin. (1) și (3), art. 68 alin. (3), art. 88, art. 102 alin. (1), art. 103 alin. (1) lit. b) - e) și q) - u), art. 113, modifică și înlocuiește anexa nr. 2; introduce alin. (1¹) la art. 6, alin. (1¹) la art. 15, art. 56¹, art. 82¹, art. 92¹, alin. (11¹) la art. 101, alin. (1¹) - (1³) și alin. (10) - (16) la art. 102, art. 103¹, alin. (1¹) la art. 109, art. 109¹, art. 118¹; abrogă art. 42 alin. (6), art. 102¹ alin. (4)

Dispune republicarea cu renumerotare

15. modificări prin

L. nr. 156/2022

M. Of. nr. 515/25 mai 2022

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ și pentru modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

modifică art. 102 alin. (8) și (10); abrogă art. 102 alin. (3) și (11) - (15)

16. modificări prin

L. nr. 295/2022

M. Of. nr. 1072/7 nov. 2022

Lege pentru modificarea art. 52 alin. (14) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

modifică art. 52 alin. (14)

17. modificări prin

L. nr. 214/2024

M. Of. nr. 647/8 iul. 2024

Lege privind utilizarea semnăturii electronice, a mărcii temporale și prestarea serviciilor de încredere bazate pe acestea

modifică art. 28 alin. (1) la data de 8 octombrie 2024